

Tale til Sankt Hans 2024

Hej alle sammen og tusind tak for muligheden for at holde dette års Sankt Hans tale denne her eftermiddag/aften.

Båltaler er og har altid, i mit hoved, været en mærkelig kategori, fordi de finder sted i et krydsfelt mellem hedenskab, kristendom og folkelighed.

Og så skal talen helst være forståelig, morsom, oplysende og aktuel.

Jeg har tænkt længe over, hvad jeg skulle sige.

Det oplagte og sikre, i hvert fald når man er præst, ville være at tale om Johannes døberen, der jo har lagt navn til dagen.

Det næst mest oplagte vil være at tale om bålet og om hvordan man i svundne tider lavede bål, med det formål, at kunne holde al ondskab og magi på afstand.

Og så derefter selvfølgelig at tale om lyset og mørket – den evige kamp som foregår både på mikroplan –

altså i vores eget indre, men så sandelig også pt. På makroplan.

Hermed taler jeg altså om kampen mellem nationer, den der lige pt. giver os trang til at indkøbe flaskevand, jodtabletter og batteridrevne FM-radioer.

Nu er jeg jo stor Matadorfan, så jeg kan, midt i denne prepper-tid, ikke helt lade vær med at glæde mig over, at vi her i 2024 trods alt er kommet så langt, at opfordringen til hamstring går på vand og batterier, og ikke, som i Misse Møges unge dage på klipfisk og petroleum -

Ja, mulighederne for temaer i en båltale er mange, men jeg har altså valgt at gå i en helt anden retning.

Her står jeg med en kost i hånden.

Klar til at flyve til Bloksbjerg.

For sådan troede man engang – at hekse satte sig på koste og fløj hele vejen til Bloksbjerg, hvor de festede hele natten.

Så engang i fordums tider, gemte man altså koste væk til Skt. Hans, alene for at sikre sig, at heksene ikke skulle flyve afsted

– jeg ved ikke om det skyldes frygt for hekse eller misundelse over ikke at være inviteret med til festen.

Men det er længe siden.

I min generation, kender de fleste i dag det at flyve på koste fra Harry Potter, der jo er et talent på en kost.

Selvom han er opvokset som Muggler, altså et såkaldt almindeligt, ikke magisk menneske, så oplever han, at da han første gang prøver at flyve på en kost, så kan bare.

Han deltog herefter i mange Quiddish-kampe på kost, og vandt stor hæder til sit kollegium.

På trods af at det i rigtig mange år var mit største ønske at få brev fra Hogwarts, altså skole for heksekunst og troldmandsskab, så skete det aldrig, så dermed kender jeg nu mest kosten fra, når jeg skal feje.

Lige præcis den her kost står udenfor, så min mand fx kan feje trappen eller fortovet ren for blade, jord og hvad der ellers sådan er.

Lige her må jeg hellere komme med en indrømmelse. Mit forhold til have har mest med en solseng eller en grill at gøre, så det er altså min mand som fejer og

fejer – selvom han helt sikkert godt ved, at i morgen vil der ligge lige så meget som i dag.

Sådan er det nemlig med snavs og skidt – det er næsten som om det kommer helt af sig selv.

Det tror jeg, vi alle kan nikke genkendende til, og af en eller anden grund, så er det som om, at når vi er hjemme, så samler der sig mere snavs i hjørnerne, end hvis man ikke var hjemme.

Det kommer bare – flyver over trægulvene og samler sig i store grå totter eller tunge bunker af sand.

Det minder måske lidt om det, der også sker inden i os – altså i vores hjerter.

At snavs sådan kan samle sig i totter.

Bekymringer og negative tanker.

Jeg hørte på et tidspunkt et indslag i radioen med en psykolog, der sagde, at bekymringer er som at sidde ved running Sushi.

Jeg ved ikke om I ved hvad det er, men hjemme ved os elsker vi det.

Det er en restaurant, hvor der midt i rummet er et stort kørende transportbånd med sushi-tallerkner på,

og så tager man det, man gerne vil have, når der kommer en tallerken, man synes om.

Det er altså ikke helt som i lufthavnen, hvor man helst skal tage sin egen kuffert.

Nej, her må man tage lige det man vil.

Men psykologen sagde altså at bekymringer er som den tallerken med sushi som ingen tager og som dermed bare kører rundt og rundt.

Spørgsmålet er om man så egentlig har lyst til den tallerken med dårlig fisk, når den kommer?

Nej vel.

Men bekymringer skulle altså, ifølge denne her psykolog være som tallerkner med dårlig sushi som man alligevel tager og spiser.

Psykologens pointe er at man skal øve sig i at lade dem køre videre med rundt, velvidende at de nok kommer igen

– men vi skal øve os i ikke at tage fat i bekymringen.

Det er egentligt et godt råd, specielt til et menneske som mig, der nok har lidt tendenser til at være sortseer.

Så fx det faktum, at det ikke står ned i stænger her i eftermiddag/aften, det overrasker mig glædeligt.

– også sådan er det med bekymringer.

De viser sig oftere ikke at holde stik.

Der sker næsten altid et eller andet godt, der ødelægger bekymringen.

Og det er jo egentligt godt.

Derfor har jeg en kost med, for håbet, lyset og alt det gode i livet er som den her kost, der kommer uventet og fejer bekymringer, negative tanker og domme over andre, væk

– fejer hjørnerne i vores hjerter rene, så vi igen kan få øje på det smukke.

Og i aften er det det, vi tænder bål for.

Ikke for at skræmme heksene som man gjorde engang – de må hjertens gerne tage til fest i aften.

– Men for at huske os selv på, at lyset, håbet og kærligheden stadigvæk er i verden – og i os.

Vi skal det næste år – og måske mange år frem – øve os i at feje alt det væk, der afholder fra at leve livet med hinanden – for hinanden.

Måske kommer verden til at ændre sig, vi ved det ikke, og selvom vi forbereder os så godt som muligt, hvad enten det er ved at købe vand, klipfisk eller ingenting, så skal vi også huske at gribe chancen for bekymringsløshed, fx sådan en skøn eftermiddag/aften, hvor vi kan mødes rundt om bålet, være sammen, nyde stemningen og nuet.

Skt. Hans er nemlig en glædes fest.

En fest, hvor vi fejrer sommeren og lyset.

Det er midsommer. Og selvom vi godt ved, at nu vil dagene aftage, så er vi lige nu midt i sommeren.

Midt i det grønne, det spirende, det blomstrende – midt i fuglekvidder, insektsværm og modne jordbær.

Vi er midt i sommeren, og vi bærer vores glædesblus frem i livet.

Så lad os i aften brænde heksen af, ikke, absolut ikke som et

symbol på det som skete i 1600-tallet, men derimod som et symbol på at vi lader glæden vokse i vores liv.

Et symbol på, at lyset, varmen og tørvejret meget snart er tilbage.

”Mod ufredens ånd, under mark over strand, vil vi bålet på fædrenes gravhøje tænde

Hver by har sin heks og hvert sogn sine trolde.

Dem vil vi fra livet med glædesblus holde.

Vi vil fred her til lands.

Denne aften tilegner jeg glæden, freden og event til ikke at lade alt hvad der pt. Sker i verden oversvømme vores sind med bekymringer.

Glædelig Sankt Hans.